

C/2024/2480

23.4.2024

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „W kierunku kompleksowej strategii dla unijnego przemysłu drzewnego”

(opinia z inicjatywy własnej)

(C/2024/2480)

Sprawozdawca: **Anastasis YIAPANIS**

Współsprawozdawca: **Rolf GEHRING**

Decyzja Zgromadzenia Plenarnego	25.1.2023
Podstawa prawna	Art. 52 ust. 2 regulaminu wewnętrznego Opinia z inicjatywy własnej
Sekcja odpowiedzialna	Komisja Konsultacyjna ds. Przemian w Przemysle
Data przyjęcia przez sekcję	22.1.2024
Data przyjęcia na sesji plenarnej	14.2.2024
Sesja plenarna nr	585
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	156/0/1

1. Wnioski i zalecenia

1.1. Przemysł drzewny z UE konkuruje z tańszą produkcją z innych regionów świata, a jego konkurencyjność zależy od rozwoju procesów, wydajności, efektywności i jakości. Potrzebne jest specjalne wsparcie w zakresie badań i rozwoju zarówno na szczeblu unijnym, jak i krajowym, aby opracowywać wysokoprzetworzone produkty drewnopochodne, biokompozyty i inne rozwiązania o wartości dodanej, które zapewniają lepsze wyniki i korzyści dla środowiska. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) wzywa Unię i krajowe organy publiczne do priorytetowego traktowania międzynarodowej konkurencyjności europejskiego przemysłu drzewnego poprzez zapewnienie dostępu do rynku oraz pokonanie trudności związanych z kosztami i nieuczciwymi praktykami handlowymi przy jednoczesnym zapewnieniu równych warunków działania na rynku.

1.2. Aby móc rozwijać zrównoważone modele biznesowe w przemyśle drzewnym, konieczne jest zabezpieczenie surowców pierwotnych i utworzenie funkcjonującego rynku surowców wtórnych. Komitet apeluje o wzmocnienie łańcucha dostaw i usunięcie przeszkód technicznych, które utrudniają pełny recykling odpadów drzewnych. Domaga się wprowadzenia zakazu składowania odpadów drzewnych na wysypiskach. Aby zapewnić wydajne łańcuchy dostaw i sprawne dostarczanie produktów, pilnie potrzebna jest ulepszona infrastruktura obejmująca transport, magazynowanie i przetwarzanie.

1.3. Prognozy wskazują, że do 2050 r. 75 % ludności świata przeniesie się do miast. Konieczny jest zrównoważony rozwój obszarów miejskich, co unaocznia znaczenie stosowania ekologicznych, odnawialnych materiałów drzewnych w budownictwie w celu zmniejszenia śladu węglowego i promowania wzrostu biogospodarczego w UE. EKES apeluje, by przedkładać stosowanie materiałów naturalnych, takich jak drewno, papier i produkty na bazie włókien, nad materiały pozyskiwane z paliw kopalnych. Wnosi, by wszystkie instytucje UE doceniły wkład materiałów odnawialnych w zrównoważony rozwój, gospodarkę o obiegu zamkniętym i neutralność klimatyczną, a także uznały drewno za cenny surowiec i zasób o zamkniętym cyklu życia. Bardzo ważna jest lepsza komunikacja z konsumentami, aby uświadamiać im korzyści środowiskowe wynikające z wyboru produktów drzewnych pozyskiwanych w sposób zrównoważony.

1.4. Przemysł drzewny musi zmniejszać liczbę odpadów, zachęcać do recyklingu i ponownego wykorzystania produktów drzewnych oraz już na etapie projektowania obrać solidny model konserwacji, zgodnie z celami zrównoważonego rozwoju, efektywnym wykorzystaniem zasobów i przedłużeniem cyklu życia produktu.

1.5. EKES podkreśla złożoność norm w zakresie ochrony środowiska, zaopatrzenia i jakości oraz koszty ich przestrzegania, zwłaszcza dla małych przedsiębiorstw. Dlatego zwraca się do UE z postulatem zapewnienia we wszystkich państwach członkowskich skoordynowanego prawodawstwa oraz finansowego i niefinansowego wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w tym sektorze.

1.6. Komitet zwraca uwagę, że należy wprowadzić minimalne normy dotyczące emisji dwutlenku węgla w całym cyklu życia w budownictwie oraz wymóg raportowania tych emisji w przemyśle. Wszystkie osoby pracujące w sektorze budownictwa, w tym planiści, architekci, inżynierowie, technicy, informatycy i pracownicy budowlani, powinny przejść odpowiednie szkolenie i rozwijać wymagane umiejętności w zakresie zrównoważonych technik i materiałów budowlanych.

1.7. Nielegalne pozyskiwanie drewna stanowi poważne zagrożenie dla sektora. Istniejące systemy certyfikacji nie sprawdzają się w zwalczaniu korupcji, a wykrywanie oszustw jest niewystarczające. Dlatego EKES domaga się, by bardziej zdecydowanie i proaktywnie zwalczać nielegalne pozyskiwanie drewna, wylesianie i nielegalny handel drewnem.

1.8. Komitet zauważa dysproporcje między karami za nielegalne pozyskiwanie drewna a wartością produktów z drewna. Wzywa zatem państwa członkowskie do zaostrzenia kar i lepszego egzekwowania przepisów za pomocą odpowiednich technologii. Ważne jest też, by za pomocą kampanii uświadamiających i mechanizmów sprawozdawczych informować obywateli o wadze zwalczania nielegalnego pozyskiwania drewna.

1.9. Przemysł drzewny boryka się z niedoborem siły roboczej, ponieważ średnia wieku wykwalifikowanych pracowników jest coraz wyższa, a samą pracę w tym sektorze postrzega się jako ciężką fizycznie. EKES domaga się więc unijnej strategii UE mającej zachęcić młodych specjalistów do podjęcia i kontynuowania pracy w tym sektorze, zwiększyć atrakcyjność tej branży dla młodych ludzi i kobiet i zapewnić jej wykwalifikowanych pracowników. Państwa członkowskie powinny ponadto zapewniać instytucjom edukacyjnym środki finansowe i zachęty do rozwijania oferty szkoleniowej ukierunkowanej na przemysł drzewny, zachęcać do partnerstw z instytucjami akademickimi w celu włączenia do programu kursów dotyczących drewna oraz krzewić współpracę między przemysłem, środowiskiem akademickim i władzami publicznymi.

1.10. Komitet podkreśla znaczenie utrzymania Europejskiego filaru praw socjalnych w unijnym przemyśle drzewnym, aby zapewnić sprawiedliwe i sprzyjające włączeniu społecznemu środowisko pracy, w którym ceni się dobrostan i godność pracowników. Należy wprowadzić mechanizmy monitorowania i sprawozdawczości na temat warunków pracy, praw i włączenia społecznego, a także prowadzić regularne kontrole pod kątem przestrzegania zasad Europejskiego filaru praw socjalnych.

1.11. EKES zaleca wspieranie właścicieli lasów poprzez pomoc finansową, szkolenia, warsztaty, zachęty podatkowe i inne środki, aby zwiększyć ich zdolność do prowadzenia skutecznej i zrównoważonej gospodarki leśnej. Partnerzy społeczni i społeczeństwo obywatelskie powinni skutecznie uczestniczyć w monitorowaniu działań na rzecz ograniczania wylesiania, przy czym EKES i Europejski Komitet Regionów (KR) dołączą do wielostronnej platformy Komisji Europejskiej. EKES wzywa UE, aby zapewniła finansowanie organizacjom krajowym i organizacjom zaangażowanym w ponowne zalesianie obszarów publicznych, które uległy spaleniom, lub obszarów o skąpej roślinności.

1.12. Komitet wzywa do spójnego wdrożenia rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, aby te produkty stały się normą i by zapewnić uczciwą konkurencję z przywożonymi towarami. Do udziału w Forum Konsultacyjnym ds. Ekoprojektu należy ponadto zaprosić partnerów społecznych sektora drzewnego UE.

2. Kontekst i uwagi wstępne

2.1. Unijny przemysł drzewny składa się z odrębnych podsektorów w ramach kategorii 16 według NACE i obejmuje m. in.: sektor tartaczny, produkcję oklein i płyt, produkcję parkietów podłogowych, ciesielstwo i stolarkę, wytwarzanie kontenerów drewnianych i innych produktów drzewopochodnych. Te podsektory mają różne potrzeby i interesy, które często wzajemnie się uzupełniają, ale i niekiedy ze sobą konkurują. Ze względu na ograniczony format niniejsza opinia koncentruje się na cechach wspólnych tych podsektorów i nie dotyczy odrębnej specyfiki każdego z podsektorów.

2.2. W przybliżeniu 45 % terytorium UE pokrywają lasy i inne tereny zalesione o łącznej powierzchni około 180 mln hektarów. Około 60 % z nich jest własnością prywatną, przy czym większość należy do małych gospodarstw rodzinnych, stanowiących w przybliżeniu 15 milionów właścicieli lasów w UE. Pozostałe 40 % jest własnością publiczną i jest gospodarowane na większą skalę⁽¹⁾. Powierzchnia lasów w Europie rośnie, lecz jest bardzo mało lasów pierwotnych.

2.3. Lasy odgrywają zasadniczą rolę w środowisku, gospodarce i dobrostanie społecznym zarówno społeczności lokalnych, jak i ludności na całym świecie. Przyczyniają się do ochrony różnorodności biologicznej i gleby, łagodzenia zmiany klimatu, pochłaniania CO₂, zarządzania cyklem hydrologicznym, kontroli erozji, jakości powietrza itp. i przynoszą szereg korzyści ekologicznych, gospodarczych i kulturowych zarówno społecznościom lokalnym, jak i ludności na całym świecie. EKES wzywa UE, aby zapewniła finansowanie organizacjom krajowym organizacjom zaangażowanym w ponowne zalesianie obszarów publicznych, które uległy spaleniowi, lub obszarów o skąpej roślinności.

2.4. Drewno jest doskonałym przykładem materiału o obiegu zamkniętym, jest energooszczędne i przyjazne dla środowiska, ma długi cykl życia i wysoki potencjał ponownego wykorzystania, regeneracji i recyklingu. Przy odpowiednim zarządzaniu drewno może wnieść istotny wkład w realizację celów europejskiej polityki klimatycznej. Po pierwsze, ułatwia ono dodatkowe zatrzymywanie dwutlenku węgla w drewnianych konstrukcjach, przedłużając tym samym okres pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy. Po drugie, zastępując częściowo energochłonne materiały, takie jak stal, beton, gips i tworzywa sztuczne, pomaga ograniczyć emisję gazów cieplarnianych w przemyśle budowlanym.

2.5. Ponieważ prognozy wskazują, że do 2050 r. 75 % ludności na świecie będzie mieszkać w regionach miejskich⁽²⁾, nie ulega wątpliwości, że pilnie potrzebne jest przyjęcie przez miasta zasad zrównoważonego rozwoju. Wymaga to przejścia na materiały budowlane produkowane z drewna pozyskiwanego w sposób zrównoważony. Większe wykorzystanie – zwłaszcza w sektorze budowlanym UE – materiałów odnawialnych i nadających się do recyklingu odegra zasadniczą rolę w zmniejszeniu śladu węglowego infrastruktury miejskiej i zarazem wesprze rozwój biogospodarki.

3. Uwagi ogólne

3.1. W listopadzie 2021 r. państwa członkowskie UE podkreśliły znaczenie osiągnięcia równowagi między ekologicznym, społecznym i gospodarczym wymiarem zrównoważonej gospodarki leśnej⁽³⁾. Zwróciły uwagę na znaczenie zachowania różnorodności lasów i wspierania zróżnicowanych i zrównoważonych podejść do gospodarki leśnej w różnych regionach, przy pełnym poszanowaniu kompetencji i uprawnień krajowych w tej dziedzinie.

3.2. Unijne gałęzie przemysłu drzewnego opowiedziały się za większym uznaniem ich zdolności do ułatwiania zrównoważonego rozwoju w ramach istotnych strategii politycznych UE, takich jak strategia przemysłowa UE, Europejski Zielony Ład i unijna strategia w zakresie chemikaliów na rzecz zrównoważoności. Co więcej, zapewnienie europejskiej sile roboczej niezbędnych szkoleń i podnoszenia kwalifikacji, aby mogła skutecznie angażować się w rozwój biotechnologicznych łańcuchów wartości, przy jednoczesnym zachowaniu jakości pracy, ma zasadnicze znaczenie dla wspierania sprawiedliwej transformacji sektora. Zaspokojenie zapotrzebowania na zrównoważenie środowiskowe poprzez zdywersyfikowane łańcuchy wartości oparte na biotechnologii wymaga jednak bardziej kompleksowego podejścia politycznego w przemyśle, co stwierdzono w sprawozdaniu z postępów w realizacji unijnej strategii dotyczącej biogospodarki z 2022 r.⁽⁴⁾

3.3. Unijny przemysł drzewny wymaga lepszej i bardziej zaawansowanej infrastruktury, w tym sieci transportowej, obiektów magazynowania i zdolności przetwarzania, aby zapewnić wydajne łańcuchy dostaw i terminowe dostawy produktów. Przemysł związany z leśnictwem był do tej pory wysoce innowacyjny. W bardziej złożonym i zróżnicowanym świecie gospodarczym potrzebuje jednak większego wsparcia dla procesów badań naukowych i innowacji, szczególnie w ramach ogólnounijnych skoordynowanych programów takich jak „Horyzont Europa”.

⁽¹⁾ CEPI – Circular Choices for a competitive EU bioeconomy.

⁽²⁾ Hannah Ritchie i Max Roser, „Urbanization”, 2018.

⁽³⁾ Konkluzje Rady o nowej strategii leśnej UE 2030.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z postępów w realizacji unijnej strategii dotyczącej biogospodarki Europejska polityka w zakresie biogospodarki: podsumowanie i przyszłe zmiany (COM/2022/283 final).

3.4. Przemysł drzewny podlega różnym przepisom i normom związanym z ochroną środowiska, zgodnością pozyskiwania z prawem i jakością produktów. Przestrzeganie tych przepisów może być złożone i kosztowne, zwłaszcza dla mniejszych przedsiębiorstw, którym często brakuje zasobów niezbędnych do skutecznego funkcjonowania w otoczeniu regulacyjnym. W tak złożonym otoczeniu regulacyjnym UE musi zapewnić wdrożenie skoordynowanych i skutecznych przepisów we wszystkich państwach członkowskich, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wsparcia finansowego i niefinansowego dla MŚP w tym sektorze.

3.5. Wylesianie odpowiada za 20 % światowej emisji CO₂ i wiąże się z ryzykiem wymarcia wielu gatunków zwierząt z powodu utraty siedlisk. Z szacunków Europolu wynika, że przestępstwa przeciwko środowisku przynoszą zyski porównywalne do zysków z handlu narkotykami, jednak szanse na ich wykrycie i wyciągnięcie konsekwencji są znacznie mniejsze⁽⁵⁾.

3.6. Europa jest coraz bardziej zaniepokojona dużymi pożarami lasów, ponieważ generowane przez nie emisje CO₂ osłabiają wysiłki na rzecz ograniczenia emisji do minimum i ponieważ pożary te mogą zmniejszyć dostępność drewna. Aby przeciwdziałać pożarom, coraz potrzebniejsze są skuteczna gospodarka leśna, lepsza koordynacja, a także lepsze wyposażenie dla europejskich i krajowych służb gaśniczych. Wykorzystanie nowoczesnych technologii (takich jak monitorowanie satelitarne i drony) przyczyni się znacząco do zapobiegania przyszłym pożarom w UE.

3.7. Komitet uznaje za niezbędne utworzenie większej liczby regionalnych jednostek straży pożarnej na szczeblu europejskim i krajowym, a także zaopatrzenie społeczności lokalnych – zwłaszcza w śródziemnomorskich państwach członkowskich – w małe pojazdy strażackie.

3.8. Nielegalne pozyskiwanie drewna to kolejny istotny problem na różnych obszarach państw członkowskich, który ma poważne konsekwencje. Wpływ tego zjawiska jest szczególnie szkodliwy dla cennych obszarów, takich jak obszary Natura 2000 oraz lasy pierwotne i starodrzewy, i potencjalnie może prowadzić do wymierania gatunków i utraty siedlisk. Istniejące systemy certyfikacji nie rozwiązują i nie zwalczają należycie problemu praktyk korupcyjnych, a mechanizm wykrywania nadużyć finansowych wciąż nie został właściwie wdrożony w całej Unii. EKES wzywa do podjęcia bardziej zdecydowanych działań i wprowadzenia proaktywnych środków zapobiegania nielegalnemu pozyskiwaniu drewna, a także do opracowania skutecznego planu działania mającego na celu powstrzymanie handlu nielegalnie pozyskanym drewnem i produktami z takiego drewna. Propagowanie odpowiedzialnych praktyk w leśnictwie ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia postępów w tej kwestii.

3.9. Ponadto Komitet ubolewa, że istnieje nierównowaga między karami za nielegalne pozyskiwanie drewna a wartością produktów z drewna, w związku z czym osoby dopuszczające się tego procederu otrzymują często minimalne kary, takie jak upomnienia lub niskie administracyjne kary pieniężne. EKES wzywa państwa członkowskie do zaostrzenia kar i zapewnienia egzekwowania prawa przez krajowe organy administracji leśnej, w tym do potencjalnego zwiększenia liczby pracowników organów ścigania i lepszego wykorzystania nowoczesnych technologii (takich jak monitorowanie satelitarne) w celu uniemożliwienia tej nielegalnej działalności. Co więcej, należy skutecznie informować o tym ogół społeczeństwa w ramach specjalnych kampanii informacyjnych, w tym udostępniając obywatelkom i obywatelom UE specjalne mechanizmy zgłaszania takich zdarzeń.

3.10. Konieczne jest również lepsze przekazywanie informacji, aby zwiększyć świadomość konsumentów na temat pozytywnego wpływu na środowisko wynikającego z wyboru produktów drzewnych pozyskanych z lasów o zrównoważonej gospodarce leśnej. W związku z tym EKES wzywa do podjęcia działań mających na celu zachęcanie konsumentów do podejmowania świadomych ekologicznie decyzji oraz do propagowania drewna jako odnawialnego i zrównoważonego zasobu przez podkreślanie ekologicznego charakteru produktów drzewnych.

⁽⁵⁾ Europol, „Environmental Crime”.

4. Uwagi szczegółowe

4.1. Unijny przemysł drzewny mierzy się z konkurencją ze strony produktów drzewnych przywożonych z innych państw, w tym z regionów, w których koszty produkcji są niższe. Konkurencyjność przemysłu drzewnego zależy od nieustannego postępu technologii procesów, przy jednoczesnym zwiększaniu produktywności, wydajności i jakości. EKES uważa, że należy zapewnić specjalne wsparcie na rzecz badań i rozwoju, w tym niezbędne finansowanie dostępne zarówno na poziomie UE, jak i krajowym, aby ułatwić opracowywanie wysokoprzetworzonych produktów drewnopochodnych, biokompozytów i innych rozwiązań o wartości dodanej, które zapewniają lepszą wydajność i korzyści dla środowiska. MŚP muszą posiadać specjalne narzędzia zapewniające lepszy dostęp i informacje.

4.2. Wielu wykwalifikowanych pracowników w przemyśle drzewnym zbliża się do wieku emerytalnego, co powoduje niedobór wykwalifikowanej siły roboczej. Ponadto ogólne przekonanie, że przemysł drzewny jest pracochłonny i wymagający fizycznie, zniechęca ludzi, zwłaszcza młodsze pokolenie i kobiety, do wyboru kariery w tej dziedzinie. EKES wzywa do opracowania jasnej strategii mającej na celu zmianę tej tendencji, zapewnienie dostępności wykwalifikowanej siły roboczej oraz utrzymanie wysokiej jakości miejsc pracy w przemyśle drzewnym, przy jednoczesnym dążeniu do zwiększenia atrakcyjności tego sektora (i ogólnie rzemiosła) w oczach młodych ludzi i kobiet.

4.3. Aby zapewnić sprawiedliwe i konkurencyjne środowisko pracy w przemyśle związanym z leśnictwem, EKES opowiada się za ustanowieniem solidnych stosunków pracy, w tym szeroko zakrojonych rokowań zbiorowych, za pośrednictwem związków zawodowych i organizacji pracodawców. W ten sposób sektor ten stanie się atrakcyjniejszym miejscem pracy zarówno dla obecnych pracowników, jak i dla młodych ludzi i kobiet poszukujących praktyk zawodowych.

4.4. EKES podkreśla znaczenie ustanowienia minimalnych norm emisji dwutlenku węgla w całym cyklu życia budynków i związanego z tym wymogu raportowania emisji dwutlenku węgla w branży budowlanej. Odpowiednie szkolenia i rozwój umiejętności – za pomocą wstępnego kształcenia i szkolenia zawodowego (IVET) oraz ustawicznego kształcenia i szkolenia zawodowego (CVET) – związane ze stosowaniem nowatorskich, zrównoważonych technik i materiałów budowlanych są niezbędne dla wszystkich zainteresowanych stron w łańcuchu budowlanym, w tym planistów, architektów, inżynierów, techników, ekspertów i ekspertów ds. informatyki oraz pracowników budowlanych.

4.5. Zwiększenie wykorzystania drewna w sektorze budowlanym w celu obniżenia emisji dwutlenku węgla wymaga wspierania proaktywnych i zrównoważonych praktyk gospodarki leśnej w UE. Komitet zauważył już, że „w fazie wzrostu drewno pochłania CO₂ z atmosfery, a następnie je magazynuje. W przypadku zastosowania w budownictwie staje się więc ekologicznym materiałem budowlanym i przyczynia się do ogólnego zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych”⁽⁶⁾. Komitet apeluje do wszystkich instytucji UE o należyte uznanie roli materiałów odnawialnych, w tym drewna, w krzewieniu zrównoważoności i gospodarki o obiegu zamkniętym oraz w osiągnięciu neutralności klimatycznej.

4.6. Aby zwiększyć znaczenie drewna pozyskiwanego w sposób zrównoważony w budownictwie, należy podkreślić wymóg zrównoważonej gospodarki leśnej jako podstawowego zasobu. EKES wzywa do udzielania wsparcia właścicielom lasów w formie pomocy finansowej, programów szkoleniowych, warsztatów i seminariów mających na celu wyposażenie właścicieli lasów w umiejętności i wiedzę potrzebne do prowadzenia skutecznej i zrównoważonej gospodarki leśnej, inicjatyw na rzecz zwiększenia ich umiejętności administracyjnych i organizacyjnych, zachęt, takich jak ulgi podatkowe lub nagrody finansowe za przyjęcie i utrzymanie praktyk zrównoważonej gospodarki leśnej, ukierunkowanych programów wspierających młodych i nowych właścicieli lasów itp. Komitet zauważył już, że „partnerzy społeczni i społeczeństwo

⁽⁶⁾ Opinia EKES-u „Budownictwo drewniane na rzecz redukcji emisji CO₂ w sektorze budowlanym” (Dz.U. C 184 z 25.5.2023, s. 18).

obywatelskie powinni odgrywać konkretną rolę w monitorowaniu skuteczności ograniczania wylesiania” i że „Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny i Europejski Komitet Regionów – powinny stać się członkami wielostronnej platformy Komisji Europejskiej” (7).

4.7. Należy zwiększyć dostępność i skuteczność możliwości kształcenia, szkolenia i ustawicznego doskonalenia zawodowego dla obywateli UE zainteresowanych pracą w przemyśle drzewnym. Państwa członkowskie muszą zapewnić instytucjom edukacyjnym finansowanie i zachęty do opracowywania i organizacji programów ukierunkowanych na przemysł drzewny, zachęcających studentów do wyboru kariery w sektorze drzewnym. EKES zaleca również nawiązywanie partnerstw ze szkołami, uczelniami i uniwersytetami z myślą o włączeniu kursów związanych z przemysłem drzewnym do ich programów nauczania. Ponadto współpraca między zainteresowanymi stronami z branży, środowiskiem akademickim i organami rządowymi ma zasadnicze znaczenie dla pomyślnego wdrożenia tych strategii i stworzenia konkurencyjnego przemysłu drzewnego w UE.

4.8. Jeżeli chodzi o obecną siłę roboczą w sektorze, Komitet podkreśla konieczność zapewnienia jej programów podnoszenia kwalifikacji – poprzez IVET i CVET – aby pomóc jej w dostosowaniu się do nowych technologii i zmieniającego się zapotrzebowania. Ponadto niezbędna jest ścisła współpraca z przedsiębiorstwami przemysłu drzewnego i stowarzyszeniami partnerów społecznych w celu opracowania programów szkoleniowych dostosowanych do zmieniających się potrzeb w branży.

4.9. Komitet podkreśla rolę Europejskiego filaru praw socjalnych w tworzeniu uczciwego, sprawiedliwego i sprzyjającego włączeniu społecznemu otoczenia w unijnym przemyśle drzewnym, w którym ceni się dobrostan i godność wszystkich pracowników. Ponieważ pracę w sektorach przemysłu drzewnego uważa się za obciążoną ryzykiem wypadku, w dążeniu do zwiększenia atrakcyjności tego sektora priorytetem powinna być poprawa ogólnych warunków pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy. Oprócz tego coraz większego znaczenia dla atrakcyjności danego sektora czy miejsca pracy nabiera promowanie uczestnictwa i jasno określonych ścieżek kariery. W szczególności nadrzędne znaczenie ma ustanowienie mechanizmów monitorowania zgodności z zasadami Europejskiego filaru praw socjalnych, w tym regularnych audytów i sprawozdań dotyczących warunków pracy, praw pracowniczych i wskaźników włączenia społecznego.

4.10. EKES zauważa, że coraz większą wagę przykładają do gospodarki o obiegu zamkniętym i do konieczności ograniczenia ilości odpadów w tym sektorze. Przemysł drzewny musi wypracować sposoby na zminimalizowanie ilości odpadów i propagowanie recyklingu, ponownego wykorzystania i zmiany przeznaczenia produktów drzewnych, aby dostosować się do celów zrównoważonego rozwoju, wydłużyć cykl życia materiałów drzewnych i przestrzegać zasady kaskadowego i efektywnego wykorzystania zasobów. Tu zasadniczą rolę odgrywa solidny model konserwacji, który powinien być wdrażany już na początku etapu projektowania.

4.11. Aby propagować zrównoważone modele biznesowe w przemyśle drzewnym, niezbędne jest zapewnienie dostępności surowców pierwotnych i rozwój dobrze funkcjonującego rynku surowców wtórnych, obejmującego materiały odzyskane z odpadów, ale wymagające recyklingu. EKES wzywa do egzekwowania przepisów na wszystkich poziomach łańcucha dostaw (sortowanie, zbiórka i recykling), przy jednoczesnym usunięciu przeszkód technicznych i zniesieniu norm, które utrudniają pełny recykling odpadów drzewnych. Prawodawstwo UE dotyczące przemysłu drzewnego powinno pomagać w stworzeniu w pełni funkcjonalnego rynku wewnętrznego produktów drzewnych w UE, w tym papieru i tektury, wspierając skuteczne i wydajne systemy zbierania i sortowania z myślą o recyklingu na dużą skalę. Ponadto Komitet zwraca się o podjęcie działań na rzecz egzekwowania zakazu trwałego składowania drewna na składowiskach we wszystkich państwach członkowskich.

4.12. Przemysł europejski musi skoncentrować się na swoich przewagach konkurencyjnych i uzyskać wsparcie, aby dominować na bardzo konkurencyjnym rynku międzynarodowym, tym bardziej że koszty materiałów, energii i pracy są znacznie wyższe w porównaniu z wieloma międzynarodowymi konkurentami. W związku z tym należy zwiększyć starania na rzecz promowania produktów drzewnych z UE na rynkach międzynarodowych i zabezpieczenia ich dostępu do tych rynków, przy jednoczesnym zapewnieniu równych warunków działania na rynku wewnętrznym.

(7) Opinia EKES-u „Zminimalizowanie ryzyka wylesiania i degradacji lasów związanego z produktami wprowadzonymi na rynek UE” (Dz.U. C 275 z 18.7.2022, s. 88).

4.13. EKES wzywa do spójnego wdrożenia rozporządzenia w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów, aby te produkty stały się normą i by zapewnić sprawiedliwą konkurencję z przywożonymi towarami. Ponadto odpowiedni partnerzy społeczni z unijnego sektora drzewnego powinni móc aktywnie uczestniczyć w dyskusjach Forum Konsultacyjnego ds. Ekoprojektu na temat przyjęcia aktów delegowanych.

Bruksela, dnia 14 lutego 2024 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Oliver RÖPKE
